

การศึกษาความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาการครอบครองปรปักษ์ในที่ดิน

ของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

A STUDY OF KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING IN THE PRINCIPLES OF LAW AND
THE PROBLEM OF ADVERSE POSSESSION OF LAND AMONG STUDENTS IN THE
BACHELOR OF LAWS PROGRAM NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

ยุทธนากร สียงนอก, สุทิวัส เหลลาสา, พีรยา ม่านกลาง, ชมพูนุช เรียงสนาม,
ภูชนิสสา เล็นไรสง, สุทธิกานต์ หวินกำปิง ตวงพร ปิยวิทย์ และสถิต จำเริญ

YUTTANAKON SIYANGNOK, SUTIWAT LOOSA, PEERAYA MANKLANG,
CHOMPUNUCH ROENGSAANAM, PHOOCHANISA LENTHAISONG, SUTTHIKAN WINKAMPANG

TUANGPORN PIYAWIT AND SATID JUMRERN

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: October 30, 2023

Revised: December 24, 2022

Accepted: December 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาทฤษฎีและหลักกฎหมายการครอบครองปรปักษ์ในที่ดิน 2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้นปี โดยในการวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ซึ่งได้เลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Radom Sampling) จำนวน 50 คน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยทำให้ทราบว่าหลักกฎหมายครอบครองปรปักษ์ปรากฏในมาตรา 1382, 1299 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 78 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจปัญหาการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ความเข้าใจว่าการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินต้องไปครอบครองที่ดินของผู้อื่นติดต่อกันจนครบ 10 ปี อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจว่าการครอบครองปรักษ์ในที่ดินทำให้ได้กรรมสิทธิ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.87) และการครอบครองปรักษ์ในที่ดินต้องครอบครองโดยสงบเปิดเผย เจตนาเป็นเจ้าของอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.99) ตามลำดับ ส่วนความรู้ความเข้าใจที่ว่าการได้มาโดยการครอบครองปรักษ์อย่างไม่จดทะเบียนจะเปลี่ยนแปลงสิทธิไม่ได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.97) ซึ่งมีระดับความรู้ความเข้าใจในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ยังพบว่านักศึกษาต่างชั้นปีกันมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจการครอบครองปรักษ์ในที่ดินด้วย โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.24) ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก เพราะยังไม่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการกฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สิน

คำสำคัญ: ความรู้และความเข้าใจ หลักกฎหมายและปัญหาการครอบครองปรักษ์ในที่ดิน นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

ABSTRACT

The purpose of this research article were 1. To study the theory and legal principles of adverse possession of land, 2.To study the level of knowledge and understanding in the principles of law and the problem of hostile possession of land among students in the Bachelor of Laws program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 3. To find guidelines for developing the LL.B. curriculum. and organizing teaching and learning that is consistent with the development of competency of students in each grade level. In this research, the sample used in the research is a student of the Bachelor of Laws program. Which has chosen a simple random sampling method (Systematic Radom Sampling) for 50 people. It is a qualitative and quantitative research. using a questionnair, The data were analyzed (Percentage), mean and standard deviation, frequency (S.D.).

The results of the analysis are as follows: The principle of hostile possession law appears in Sections 1382, 1299, paragraph 2 of the Civil and Commercial Code and Section 78 of the Land Code. It was found that the level of knowledge and understanding of law students on the opposing possession of land Overall, it was at a high level. Knowledge and understanding that possessing an adversary in land requires possessing another person's land continuously for 10 years is at a high level. ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.81), Followed by having knowledge and understanding that possessing hostile land leads to ownership at a high level. ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.87), and the hostile possession of the land must be peaceful possession, revealing the intention to own the land at a high level ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.99), respectively. As for the knowledge and understanding that acquisition through hostile possession, if it is not registered, the rights cannot be changed. is at a high level ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.97), which has a cognitive level in the last order. It was found that students of

different grades also had an effect on the level of knowledge and understanding of land adversary possession. Fourth year students were at the highest level ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.60), followed by third year students were at a high level ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.24), the first year and the second-year students were at the high level. because I haven't enrolled in property law.

Keywords: knowledge and understanding, Principles of law and problem of Hostile possession of land, Students in Bachelor of Laws Program

บทนำ

การครอบครองปรักษ คือ การที่บุคคลใดครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นไว้โดยความสงบและโดยเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี บุคคลนั้นย่อมได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยผลของกฎหมายตามมาตรา 1382 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งครอบครองปรักษเป็นการครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นจนได้กรรมสิทธิ์มีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องเป็นทรัพย์สินที่เจ้าของเดิมมีกรรมสิทธิ์อยู่ ซึ่งถ้าเป็นที่ดินต้องเป็นที่ดินที่มีโฉนดหรือโฉนดตราจองเท่านั้น โดยจะเริ่มนับระยะเวลาที่ครอบครองตั้งแต่วันที่ที่ดินได้ออกโฉนดที่ดินแล้ว แต่ถ้าเจ้าของเดิมมีเพียงสิทธิครอบครองจะให้การครอบครองปรักษตามมาตราดังกล่าวข้างเพื่อให้ได้กรรมสิทธิ์มิได้ เพราะการครอบครองที่ดินมือเปล่า น.ส.3, น.ส.3 ก. แม้ครอบครองนานเท่าใดก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ หรือถ้าที่ดินว่างเปล่าไม่มีเจ้าของก็จะครอบครองปรักษไม่ได้ ผู้ใดที่จะครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นจนได้กรรมสิทธิ์นั้นต้องมีลักษณะการครอบครองครบถ้วนตามองค์ประกอบของมาตรา 1382 ทุกประการ ขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ โดยต้องมีการครอบครองโดยความสงบ โดยเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ซึ่งต้องอาศัยพฤติการณ์ที่แสดงออกโดยการยึดถือครอบครองว่ามีเจตนายึดถือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือไม่ เช่น สัญญาซื้อขายโดยไม่ทำตามแบบ แต่มอบให้ผู้ซื้อครอบครองเท่ากับว่าผู้ซื้อครอบครองอย่างเป็นเจ้าของแล้ว แต่ในสัญญาจะซื้อขายเป็นการให้ครอบครองก่อนเป็นการครอบครองแทนผู้จะขายเท่านั้น ไม่เป็นการครอบครองโดยมีเจตนาเป็นเจ้าของ หรือในกรณีที่ดินกรรมสิทธิ์รวมยังไม่ได้แบ่งกัน ไม่ว่าจะครอบครองส่วนไหนก็ถือว่าครอบครองแทนคนอื่นด้วย จึงไม่เป็นการครอบครองปรักษ (บัญญัติ สุชีวะ, 2540, น. 261-263)

การครอบครองปรักษจนได้กรรมสิทธิ์เป็นการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรมตามมาตรา 1299 วรรคสอง เป็นการได้มาโดยผลของกฎหมาย จึงต้องพิจารณาโดยเคร่งครัดจากการนับระยะเวลาต้องครบตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้เริ่มนับตั้งแต่วันเริ่มแย่งการครอบครองจนครบ 10 ปี ซึ่งจะครบกำหนดในวันก่อนวันเริ่มนับตามหลักกฎหมายว่าด้วยระยะเวลาตามมาตรา 193/1-193/8 การครอบครองติดต่อกันนี้มีข้อยกเว้นว่า 1. ขาดการยึดถือโดยไม่สมัคร 2. มีการโอนการครอบครอง เมื่อครอบครองปรักษจนครบองค์ประกอบตามมาตรา 1382 แล้วย่อมได้กรรมสิทธิ์ทันทีโดยผลของกฎหมาย แม้อ้อมมาไม่ได้ยึดถือครอบครองหรือทำประโยชน์ ตราบใดที่ยังไม่มีผู้อื่นมาแย่งกรรมสิทธิ์ไป ก็ทำให้ผู้นั้นเสียกรรมสิทธิ์ไปไม่ เพราะกรรมสิทธิ์ไม่หมดลงโดยการไม่ใช้ จึงเป็นการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรมตามมาตรา 1299 วรรคสอง ปัญหาที่ค้นพบคือระหว่างผู้ครอบครองปรักษกับผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เดิมใครมีกรรมสิทธิ์ดีกว่ากัน

เพราะตามหลักสามัญสำนึกของวิญญูชนกับตามกฎหมายย่อมมีความแตกต่างกันตามหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติที่ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แม้ไม่ใช่ประโยชน์ในที่ดินก็ไม่ทำให้กรรมสิทธิ์หายไป แต่ผู้ที่มาแย่งหรือมาครอบครองบ้างควรเป็นผู้ผิดมากกว่า เช่นนี้แล้วจึงต้องการศึกษาวิจัยให้เห็นถึงระดับการรับรู้หรือความเข้าใจของนักศึกษากฎหมายทั้งผู้ที่เรียนกฎหมายมาบ้างแล้วและกำลังเรียน รวมทั้งที่ยังไม่เคยเรียนมาก่อน เพื่อทราบว่าคุณเหล่านั้นรู้และเข้าใจปัญหาของการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินมากน้อยเพียงใด

การครอบครองทรัพย์สินเป็นการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม ซึ่งจะต้องเป็นการไปแย่งการครอบครองในที่ดินที่มีโฉนดของผู้อื่นจนได้กรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งมาตรานี้เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นในยุคกฎหมายของนักกฎหมาย แม้ว่าขัดกับแนวคิดที่ว่าเมื่อเป็นเจ้าของที่ดินแล้วกรรมสิทธิ์ไม่ใช่ก็ไม่สิ้นสุดเพราะกรรมสิทธิ์เป็นสิทธิที่มีความถาวร แต่มาตรา 1382 ยกเว้นหลักการดังกล่าว ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินจึงเป็นคดีความขึ้นสู่ศาลเป็นจำนวนมาก และเป็นประเด็นที่นักกฎหมายจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนและถูกต้อง ประกอบกับหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 มีการปรับปรุงรายวิชากฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สิน โดยมีการปรับจำนวนหน่วยกิตให้ลดลงจาก 3 หน่วยกิต เป็น 2 หน่วยกิต แต่คำอธิบายรายวิชายังคงครอบคลุมเนื้อหาเดิม “ความหมายของทรัพย์สินและทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องระหว่างทรัพย์สินส่วนควบ อุปกรณ์และดอกผล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 3 และหลักกฎหมายทรัพย์สิน ทรัพย์สิน สิทธิกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง ภาระจำยอม สิทธิอาศัย สิทธิเก็บกิน สิทธิเหนือพื้นดิน และภาระติดพันในอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 4” (หลักนิติศาสตร์บัณฑิต, 2565, น. 27) และวิธีการจัดการเรียนการสอนนั้นให้สอนแบบเน้นสมรรถนะของผู้เรียนและเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน และนักศึกษาต่างชั้นปีกันจะมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจหลักกฎหมายดังกล่าวหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีและหลักกฎหมายการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้นปี

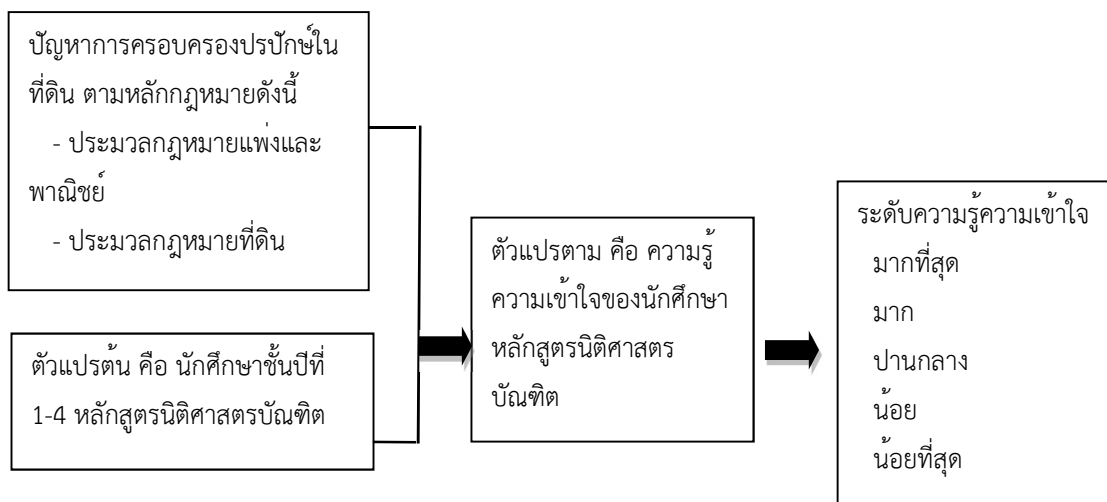
สมมุติฐานของการวิจัย

นักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน โดยนักศึกษาชั้นปี 4 ที่มีประสบการณ์และเรียนผ่านมาแล้วย่อมมีระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินมากกว่าชั้นปีอื่น

ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา
มุ่งศึกษาหลักกฎหมายการครอบครองปรักษณ์ในที่ดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายที่ดิน
2. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชั้นปีที่ 1-4
3. ขอบเขตด้านเวลาระยะเวลา
ในการดำเนินการวิจัยตลอดระยะเวลาของภาคการศึกษาปีที่ 1/2565

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: ยุทธนากร สียงนอก และคณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงทฤษฎีและหลักกฎหมายการครอบครองปรักษณ์ในที่ดิน
2. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาการครอบครองปรักษณ์ในที่ดินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. ทำให้สามารถพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้นปีได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามเพื่อให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินที่ดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายที่ดิน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากหน่วยย่อยของประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน แบบสุ่มเป็นช่วง ๆ โดยดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดหมายเลขประจำหน่วยตามบัญชีรายชื่อของประชากร (Sampling frame)

1.2 คำนวณช่วงของการสุ่ม (n/N)

1.3 ทำการสุ่มหาตัวสุ่มเริ่มต้น (Random start)

1.4 นับหน่วยของตัวอย่างนับไปตามช่วงของการสุ่ม (Random interval)

โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนแล้วจึงมาข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล มีนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ชั้นปี 1 สุ่มตามลำดับเลขที่ลงท้ายด้วย 0 เช่น 10, 20, 30,...จำนวน 15 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สุ่มตามลำดับเลขที่ลงท้ายด้วย 5 และ 0 เช่น 5, 10, 15, 20,... จำนวน 16 คน ปี 3 สุ่มตามลำดับเลขที่ลงท้ายด้วย 5 และ 0 เช่น 5, 10, 15, 20,... จำนวน 10 คน และปี 4 สุ่มตามลำดับเลขที่ลงท้ายด้วย 5 และ 0 เช่น 5, 10, 15, 20,... จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินที่ดิน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตัวแปรต้น คือ ชั้นปี

ตัวแปรตาม คือ ระดับความรู้เข้าใจการครอบครองทรัพย์สินที่ดิน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ คำพิพากษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองทรัพย์สินที่ดิน แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองทรัพย์สินที่ดิน

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลจะมีการกำหนดวันเวลาและหน้าที่ให้แก่ทีมวิจัยเพื่อทำการเก็บแบบสอบถามเมื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอแล้วก็จะได้นำข้อมูลนั้นไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

4. วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ดำเนินการวิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามเชิงปริมาณ และส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเป็นข้อความปลายเปิดมาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์เชิงปริมาณค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินโดยเป็นไปตามเกณฑ์การแปลความหมายแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

คะแนน	ระดับ	ร้อยละ
4.5-5.00	มากที่สุด	90-100
3.5-4.49	มาก	70-89
2.5-3.49	ปานกลาง	50-69
1.5-2.49	น้อย	30-49
1.1-1.49	น้อยที่สุด	0-29

ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาแบบร้อยละเพื่อสรุปผลที่ได้จากการวิจัย จากนั้นจึงจัดทำรายงานการวิจัยและเผยแพร่ผลงาน

5. การวัดคุณภาพเครื่องมือ

การวัดคุณภาพเครื่องมือ โดยการทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 10 คน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงข้อคำถาม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ผลการวิจัย

1. หลักกฎหมายการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน

ผลจากการเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร จากตำรา บทความวิชาการ คำพิพากษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินทำให้ถึงการรับรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักกฎหมายการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายที่ดิน ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงทฤษฎีและหลักกฎหมายการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน

กฎหมาย	บทบัญญัติ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	มาตรา 139 อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดิน หรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติ
	<p>มาตรา 1299 ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ท่านว่าการได้มาโดยนิติกรรมซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นไม่บริบูรณ์ เว้นแต่นิติกรรมจะจัดทำเป็นหนังสือและได้จดทะเบียนการได้มากับพนักงานเจ้าหน้าที่</p> <p>ถ้ามีผู้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม สิทธิของผู้ได้มานั้น ถ้ายังมีได้จดทะเบียนไว้ ท่านว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนไม่ได้และสิทธิอันยังมิได้จดทะเบียนนั้น มิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว</p>
	<p>มาตรา 1336 ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้นกับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย</p>
	<p>มาตรา 1367 บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน ท่านว่าบุคคลนั้นได้ซึ่งสิทธิครอบครอง</p>
	<p>มาตรา 1382 บุคคลใดครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นไว้โดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาสิบปี ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาห้าปีไซ้ท่านว่าบุคคลนั้นได้กรรมสิทธิ์</p>
ประมวลกฎหมายที่ดิน	<p>มาตรา 1 ที่ดิน หมายความว่า พื้นดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย</p> <p>มาตรา 3 กำหนดให้บุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในกรณีต่อไปนี้</p> <p>(1) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ หรือได้มาซึ่งโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายนี้</p> <p>(2) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพหรือกฎหมายอื่น</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติ
	<p>มาตรา 71 ให้เจ้าพนักงานที่ดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตท้องที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา นั้น</p> <p>ในกรณีที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตท้องที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขาอื่นได้ด้วย เว้นแต่การจดทะเบียนที่ดินต้องมีประกาศหรือต้องมีการรังวัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>มาตรา 78 การขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินซึ่งได้มาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 หรือโดยประการอื่นนอกจากนิติกรรมสำหรับที่ดินที่มีโฉนดแล้วให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>

จากตารางที่ 1 แสดงถึงหลักกฎหมายการครอบครองปรักษ์ในที่ดิน พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์แห่งการครอบครองปรักษ์ ส่วนประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 78 เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ของการจดทะเบียนการได้มาซึ่งที่ดินจากการครอบครองปรักษ์

นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ คำพิพากษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองปรักษ์ในที่ดินทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบกฎหมายการครอบครองปรักษ์ในที่ดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 รวมทั้งการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามมาตรา 1299 วรรคสอง ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงองค์ประกอบและผลของการครอบครองทรัพย์สิน

บทบัญญัติ	องค์ประกอบและผลของการครอบครองทรัพย์สิน
มาตรา 1382	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลใดครอบครองที่ดินมีโฉนดของผู้อื่น 2. โดยความสงบ 3. โดยเปิดเผย 4. เจตนาเป็นเจ้าของ 5. ครองครองติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี 6. บุคคลนั้นได้กรรมสิทธิ์
มาตรา 1299 วรรคสอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ใดมาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม 2. สิทธิของผู้ได้มานั้น ถ้ายังมีได้จดทะเบียน จะเกิดผล 2 ประการ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เปลี่ยนแปลงทางทะเบียนไม่ได้ 2.2 ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว

จากตารางที่ 2 แสดงถึงองค์ประกอบและผลของการครอบครองทรัพย์สิน พบว่า มาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดองค์ประกอบไว้ 5 ข้อ โดยหากผู้ใดครอบครองทั้ง 5 ข้อก็จะทำให้ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม ตามมาตรา 1299 วรรคสอง เป็นการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์โดยผลของกฎหมายด้วยการครอบครองทรัพย์สินที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายจึงจะได้กรรมสิทธิ์โดยสมบูรณ์เป็นทรัพย์สินโดยต้องไปยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองทรัพย์สิน นำคำพิพากษาของศาลไปขอออกโฉนดที่ดิน

2. ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สิน

ผลจากการเก็บข้อมูลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนแล้วจึงมาข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป และระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้ผลการเก็บข้อมูลดังปรากฏในตารางที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	19	38.00
หญิง	31	62.00
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 3 มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยเพศหญิงมีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 และเพศชายมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามตามชั้นปีของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

ชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ปี 1	15	30.00
ปี 2	16	32.00
ปี 3	10	20.00
ปี 4	9	18.00
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 4 จำนวนนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามตามชั้นปีตั้งแต่ชั้นปี 1 ปี 2 ปี 3 และปี 4 มีจำนวนทั้งหมด 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 พบว่า มีนักศึกษาชั้นปี 2 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปี 1 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามด้วยนักศึกษาชั้นปี 3 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และนักศึกษาชั้นปี 4 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

คำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1. การครอบครองทรัพย์สินในที่ดินที่มีโฉนด (น.ส.4 จ.) เท่านั้น	3.90	0.79	มาก
2. การครอบครองทรัพย์สินในที่ดินทำไร่ได้กรรมสิทธิ์	4.16	0.87	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
3. การครอบครองทรัพย์สินในที่ดินต้องไปครอบครองที่ดินของผู้อื่นติดต่อกันจนครบ 10 ปี	4.28	0.81	มาก
4. การครอบครองทรัพย์สินในที่ดินต้องครอบครองโดยสงบเปิดเผย เจตนาเป็นเจ้าของ	4.08	0.99	มาก
5. การครอบครองทรัพย์สินในที่ดินเมื่อครบ 10 ปีแล้ว ผู้ครอบครองจะต้องไปยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขออนุญาตโฉนดที่ดินใหม่	4.04	0.88	มาก
6. การครอบครองทรัพย์สินในที่ดินเป็นการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม	4.06	0.79	มาก
7. การได้มาโดยการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินสามารถยืนยันกับเจ้าของที่ดินเดิมได้	3.96	0.88	มาก
8. การได้มาโดยการครอบครองทรัพย์สินถ้ายังไม่จดทะเบียนจะเปลี่ยนแปลงสิทธิไม่ได้	3.83	0.97	มาก
9. การได้มาโดยการครอบครองทรัพย์สินถ้ายังไม่จดทะเบียนจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับบุคคลภายนอกที่เสียค่าตอบแทนและสุจริตและจดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตไม่ได้	3.96	0.83	มาก
10. ผู้ครอบครองทรัพย์สินในที่ดินสามารถยืนยันกับทายาทของเจ้าของที่ดินเดิมได้	3.94	0.89	มาก
รวม	4.02	0.87	มาก

จากตารางที่ 5 ภาพรวมของระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.87) พบว่า ความรู้ความเข้าใจว่าการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินต้องไปครอบครองที่ดินของผู้อื่นติดต่อกันจนครบ 10 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจว่าการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินทำให้ได้กรรมสิทธิ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.87) และการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินต้องครอบครองโดยสงบเปิดเผย เจตนาเป็นเจ้าของอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.99) ตามลำดับ ส่วนความรู้ความเข้าใจที่ว่า การได้มาโดยการครอบครองทรัพย์สินถ้ายังไม่จดทะเบียนจะเปลี่ยนแปลงสิทธิไม่ได้ นั้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.97) ซึ่งมีระดับความรู้ความเข้าใจในลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 6 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินของนักศึกษา
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตแยกเป็นชั้นปี

คำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
ชั้นปีที่ 1	3.78	0.32	มาก
ชั้นปีที่ 2	3.70	0.33	มาก
ชั้นปีที่ 3	4.30	0.24	มาก
ชั้นปีที่ 4	4.60	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินของ
นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตแยกเป็นชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.60)
รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.24) ตามด้วยชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$,
S.D. = 0.32) และชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สินที่ดิน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. **หลักกฎหมายการครอบครองทรัพย์สินในที่ดิน** จากการศึกษารายพบว่ามี มาตรา 1382 แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักของการครอบครองทรัพย์สินที่ผู้ที่จะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจะต้อง
ปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้ครบบตามที่ถูกกฎหมายบัญญัติเอาไว้จึงจะทำให้ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ดังนี้

“บุคคลใดครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่นไว้โดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็น
เจ้าของ ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ได้ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาสิบปี ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ได้
ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาห้าปีไซ้ท่านว่าบุคคลนั้นได้กรรมสิทธิ์”

โดยสามารถแยกองค์ประกอบในการครอบครองทรัพย์สินในที่ดินได้เป็นดังนี้ 1. บุคคลใดครอบครอง
ที่ดินมีโฉนดของผู้อื่น 2. โดยความสงบ 3. โดยเปิดเผย 4. เจตนาเป็นเจ้าของ 5. ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี
สอดคล้องกับศรีราชา วงศารยางค์กูร (2564, น. 289) กล่าวว่าว่ามีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ทรัพย์สินที่ครอบครองนั้น
ต้องเป็นของผู้อื่น 2. ต้องครอบครองทรัพย์สินนั้นโดยความสงบและโดยเปิดเผย 3. ต้องครอบครองด้วยเจตนาเป็น
เจ้าของ 4. ต้องครอบครองติดต่อกัน 5. ต้องครอบครองครบบตามเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเมื่อครบองค์ประกอบ
ดังกล่าวจะทำให้ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม ตามมาตรา 1299 วรรคสอง เป็นการได้มาซึ่ง
กรรมสิทธิ์โดยผลของกฎหมายด้วยการครอบครองทรัพย์สินที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายจึงจะได้กรรมสิทธิ์โดย

สมบูรณ์เป็นทรัพย์สินที่เปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้และสามารถยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้วได้ ซึ่งหลักกฎหมายดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคกฎหมายของนักกฎหมาย (Juristenrecht) ของปรีดี เกษมทรัพย์ (2531, น. 300-312) โดยที่นักกฎหมายบัญญัติกฎหมายขึ้นมาโดยอาศัยเหตุผลปรุงแต่งทางกฎหมาย ซึ่งหลักกฎหมายครอบครองปรักษณ์นี้เป็นการกำหนดขึ้นมาโดยเหตุผลทางกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ อีกทั้งเป็นการรับรองกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ที่ได้ครอบครองทรัพย์สินอยู่เป็นเวลานานพอสมควร ทั้งยังเป็นการบังคับให้เจ้าของทรัพย์สินต้องดูแล และติดตามเรียกคืนทรัพย์สินของตนภายในระยะเวลาอันสมควร หากผู้ทรงสิทธิไม่ใส่ใจดูแลก็ควรจะหมดสิทธิเหล่านี้ เป็นต้น

การครอบครองปรักษณ์ตามมาตรา 1382 พบว่ามีคำพิพากษาศาลฎีกาได้นำไปใช้วินิจฉัยปรับบทกฎหมายกับข้อเท็จจริงจนได้มีคำพิพากษาที่เป็นบรรทัดฐานดังต่อไปนี้

1.1 บุคคลใดครอบครองที่ดินมีโฉนดของผู้อื่น สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9394/2557 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) การครอบครองอสังหาริมทรัพย์อันจะทำให้ผู้ครอบครองได้กรรมสิทธิ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 นั้น นอกจากจะต้องเป็นการครอบครองโดยสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปีแล้ว ยังจะต้องเป็นการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นของบุคคลอื่นด้วย หากเป็นการครอบครองทรัพย์สินของตนเองหรือที่ตนเองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมที่ยังไม่มีการแบ่งแยกกันเป็นส่วนสัด ก็ห้ามมีผลที่จะทำให้ได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรักษณ์ไม่

1.2 โดยความสงบ สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2751/2538 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) จำเลยที่ 2 ครอบครองที่พิพาทในระหว่างคดีจะอ้างว่าเป็นการครอบครองปรักษณ์ต่อความอีกฝ่ายหนึ่งหาได้ไม่ จึงไม่อาจนับระยะเวลาดังกล่าวรวมเข้ากับระยะเวลาที่ได้ครอบครองมาก่อนวันยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ได้และเมื่อหลังจากที่คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว จำเลยที่ 2 ก็เพิ่งครอบครองที่พิพาทมาเพียง 7 ปีเศษ จึงยังไม่ได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครอง

1.3 โดยเปิดเผย สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5238/2546 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) การที่จำเลยสร้างฐานรากของโรงเรือนซึ่งเป็นส่วนที่ฝังอยู่ใต้ดินรูก้าเข้าไปในที่ดินของโจทก์ โดยมีเจตนาซ่อนเร้นปกปิดการกระทำที่ไม่ชอบของตน จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยทั้งสองครอบครองที่ดินส่วนที่รูก้าของโจทก์โดยเปิดเผยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ประกอบมาตรา 1401 แม้จะมีการครอบครองมานานเท่าใด จำเลยทั้งสองก็ไม่ได้สิทธิภาระจำยอมในที่ดินดังกล่าว

1.4 เจตนาเป็นเจ้าของ สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1557/2549 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) ผู้ครอบครองที่ดินมีลักษณะเป็นการครอบครองเพื่อตนอย่างเป็นทางการ แม้จะเข้าใจว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แต่ความเป็นจริงเป็นที่ดินมีโฉนด ก็ถือได้ว่าเป็นการครอบครองด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ เมื่อครอบครองเกินกว่า 10 ปี ที่ดินจึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 และสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1921/2536 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) โจทก์และจำเลยซื้อที่ดินมีโฉนดจากเจ้าของกรรมสิทธิ์พร้อมกันแต่ได้เข้าครอบครองที่ดินสลับแปลงกัน แม้จำเลยจะครอบครองที่ดินของโจทก์โดยความเข้าใจผิดว่าเป็นที่ดินของตนเองแต่จำเลยก็ครอบครองโดยเจตนาเป็นเจ้าของไม่จำเป็นที่

จำเลยจะต้องว่าเป็นที่ดินของโจทก์แล้วแย่งการครอบครองเกินกว่า 10 ปี จึงจะได้กรรมสิทธิ์ เมื่อการเข้าครอบครองนั้นเป็นการครอบครองด้วยความสงบเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเกิน 10 ปี จำเลยย่อมได้กรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382

1.5 ครอบครองติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5086/2538 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 กล่าวถึงเฉพาะด้านผู้ครอบครองว่าถ้าได้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นติดต่อกันนาน 10 ปี แล้วย่อมได้กรรมสิทธิ์ การนับระยะเวลาการครอบครองที่ดินของจำเลยในระหว่างที่เป็นกรรมสิทธิ์ของ ก. ติดต่อมาจนตกเป็นของโจทก์ สามารถนับรวมกันได้ เมื่อรวมเป็นระยะเวลาเกือบ 20 ปี จำเลยจึงได้กรรมสิทธิ์ และสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1088/2519 (ศาลฎีกา, 2565, ออนไลน์) การนับระยะเวลาครอบครองติดต่อกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 กล่าวไว้เฉพาะด้านผู้ครอบครองว่า ถ้าผู้ครอบครองได้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามหลักเกณฑ์และครบ 10 ปีแล้ว ย่อมได้กรรมสิทธิ์ มิได้คำนึงถึงฝ่ายผู้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกครอบครองแต่อย่างใด แม้จะบัญญัติว่าต้องเป็นการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น คำว่า “ผู้อื่น” ย่อมหมายถึงบุคคลทั่วไปซึ่งมิใช่ผู้ครอบครองปกติ ฉะนั้นในการนับเวลาครอบครองติดต่อกันตามมาตรานี้ จึงถือเอาระยะเวลาครอบครองของฝ่ายผู้ครอบครองเท่านั้น ไม่ต้องพิจารณาถึงตัวเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกครอบครองว่าจะได้โอนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกครอบครองให้แก่ผู้ใดหรือไม่ ทั้งไม่จำเป็นต้องถือเอาทางฝ่ายเจ้าของอสังหาริมทรัพย์แต่ละคนที่รับโอนกรรมสิทธิ์มาเป็นเกณฑ์ในการเริ่มระยะเวลาใหม่ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนตัวเจ้าของ

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองปรักษ์ของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต จากการศึกษาวิจัย พบว่าภาพรวมของระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองปรักษ์ของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.87) เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สินและสอบผ่านมาแล้วถือว่ามีความรู้และความเข้าใจหลักกฎหมายครอบครองปรักษ์ในที่ดิน ซึ่งความรู้ความเข้าใจในหัวข้อการครอบครองปรักษ์ในที่ดินต้องไปครอบครองที่ดินของผู้อื่นติดต่อกันจนครบ 10 ปีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.81) เพราะเป็นเรื่องอายุความได้สิทธิ และเป็นเรื่องที่จดจำได้ง่าย จึงส่งผลให้หัวข้อนี้ที่นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในระดับมาก ส่วนหัวข้อว่าการได้มาโดยการครอบครองปรักษ์ถ้ายังไม่จดทะเบียนจะเปลี่ยนแปลงสิทธิไม่ได้นี้นักศึกษามีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.97) แต่อยู่ในลำดับสุดท้ายเพราะเป็นรายละเอียดของการได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองปรักษ์แล้วแต่ยังไม่ไปจดทะเบียนคือ การยังไม่ไปร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ออกโฉนดที่ดินใหม่ก็จะไปจดทะเบียนโอนขายที่ดินแปลงดังกล่าวต่อไปให้ผู้อื่นไม่ได้ ประกอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชากฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สิน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อยู่ในระหว่างการศึกษารายวิชากฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สินในภาคเรียนที่ 1/2565 จึงเป็นหัวข้อที่ยังเป็นเรื่องไกลตัวและทำความเข้าใจได้ยาก เพราะยังเรียนไม่ครบภาคการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของถนอมจิตแก้วเกื้อ (2555, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยสาเหตุที่ทำให้ลูกจ้างขาดความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน พบว่าลูกจ้างเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัวและเข้าใจยากและไม่สนใจในการรับรู้

กฎหมายแรงงาน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าชั้นปีของนักศึกษาผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.24) ตามด้วยชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.32) และชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สินจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยชั้นปีที่ 1 ต้องมีความรู้พื้นฐานรอบด้านในศาสตร์ต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และมีความรู้พื้นฐานทางกฎหมาย สามารถอธิบายหลักเกณฑ์ของกฎหมายพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบตนเองและสังคม สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนทางกฎหมายได้ และชั้นปีที่ 2 จะต้องสามารถนำความรู้พื้นฐานทางกฎหมายมาปรับใช้กับการเรียนรู้วิชากฎหมาย และมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายหมวดวิชาเฉพาะทางนิติศาสตร์ สามารถประยุกต์ใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริง และมีทักษะการใช้ภาษาเขียนทางกฎหมายได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งชั้นปีที่ 3 จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิชาเฉพาะทางนิติศาสตร์ที่เป็นวิชาบังคับซึ่งมีเนื้อหาสืบเนื่อง หรือวิชาบังคับที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐาน และวิชาเลือกหรือวิชาเฉพาะทางวิชาชีพตามความสนใจ รวมถึงสามารถประยุกต์ใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริงในสังคม หรือท้องถิ่นได้อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ส่วนชั้นปีที่ 4 ก็จะต้องสามารถนำความรู้ด้านกฎหมายมาวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรณ์ ประเด็นปัญหาสังคม หรือท้องถิ่น เชื่อมโยงหรือบูรณาการกับศาสตร์อื่น เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร คำนึงถึงหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรม มีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพกฎหมายหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2565, น. 132)

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยมีแนวทางในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอนในเรื่องที่วิจัยทั้งปัญหากฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง สามารถนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และเพื่อการทำวิจัยต่อไปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชากฎหมายสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกันก็จะต้องมีการใช้เทคนิคหรือทักษะการสอนที่แตกต่างกันด้วย

1.2 ผู้สอนควรศึกษาวิจัยในชั้นเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจในนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาของผู้สอนเองและจะได้พัฒนาคุณภาพทางวิชาการให้แก่ นักศึกษาจะได้สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

1.3 หลักสูตรควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับหัวข้อการครอบครองทรัพย์สินเพื่อเป็นรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา (CLO)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างการรับรู้กฎหมายทรัพย์สินของประชาชนในเขตจังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับข้อพิพาทในชุมชนเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินและที่ดิน

2.3 ควรศึกษาวิจัยปัญหาการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีการประชุมใหญ่

2.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้คำพิพากษาศาลฎีกามาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนา
สมรรถนะสำหรับนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ถนอมจิต แก้วเกื้อ. (2555). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองแรงงานของลูกจ้าง : ศึกษาเฉพาะกรณีใน
สถานประกอบการประเภทโรงแรม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

บัญญัติ สุชีวะ. (2544). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์สิน* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตย
สภา.

ปรีดี เกษมทรัพย์. (2531). *นิติปรัชญา*. พระนคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2565). *หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2565*.

นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ศาลฎีกา, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศาลฎีกา. (2555). ระบบสืบค้นคำพิพากษาคำสั่งคำร้องและ
คำวินิจฉัยศาลฎีกา. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2555, จาก

<http://www.deka2007.supremecourt.or.th/deka/web/searchlist.jsp>

ศรีราชา วงศารยางค์กูร. (2564). *คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ผู้เขียนบทความ

คุณยุทธนากร สียงนอก, คุณสุทิวัส เหลลาสา, คุณพีรยา ม่านกลาง, คุณชมพูนุช เรืองสนาม, คุณภูษนิสา
เส้นไธสง และคุณสุทธิกานต์ หวินกำปัง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา อีเมล yuttanakor06660@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถิต จำเริญ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล satid.j@nrru.ac.th